

Sandheden om Mellemøsten?

Foreningen af lærere i samfundsfag, Historielærerforeningen &
Religionslærerforeningen for gymnasiet og HF

Tirsdag d. 11. december 2018

Hasseris Gymnasium
Hasserisvej 300
9000 Aalborg

Kursusprogram

08:00-08:45 Ankomst og morgenmadsbuffet

08:45-09:00 Velkomst

09:00-09:50. Why is the Middle East Imploding?

v. Fawaz Gerges

Professor Fawaz Gerges fra London School of Economics (LSE) betragtes som en af verdens førende eksperter i Mellemøstlige forhold og bruges ofte som ekspert af en lang række af internationale medier (CNN, BBC, Al Jazeera). I 2016 udgav han "ISIS: A History" og i 2018 fulgte "Making the Arab World", der går i dybden med, hvordan konflikten mellem politiske islamister og sekulære nationalister har formet historien om det moderne Mellemøsten. I 2019 udgiver han "The Hundred-Year-War for Control of the Middle East, 1918-2018". Sammen med Adam Holm undersøger han under overskriften "Why is the Middle East Imploding?" forskellige årsager til den aktuelle udvikling i Mellemøsten.

09:50-10:10. Kaffepause

10:10-10:55. Forskellige perspektiver på Sandheden om Mellemøsten? Del 1

Her kan vælges mellem fire forskellige parallelsessioner, der hver bidrager med et unikt perspektiv på en problemstilling i tilknytning til Mellemøsten. Uddybende beskrivelser af de forskellige sessioner fremgår af særskilt bilag.

- Lars Erslev Andersen: Den mellemøstlige stat i regional og international politik
- Anja Dalgaard-Nielsen. Voldelig ekstremisme: Rekruttering af unge
- Rasmus Alenius Boserup: Mellemøsten og autokraternes globale ekspansion
- Jakob Skovgaard-Petersen. Hvad er Sharia? (OBS: starter 10:00)

11:05-11:50. Forskellige perspektiver på Sandheden om Mellemøsten? Del 2

Her kan der igen vælges mellem fire forskellige parallelsessioner, der hver sættes fokus på et unikt perspektiv.

- Simi Jan: En personlig beretning fra krigen i Afghanistan
- Marlene Wind. EU's flygtningedilemmaer
- Kurt Villads Jensen. Jerusalem på korsfarertiden - her og der og overalt
- Morten Valbjørn. Sekterisk politik i et nyt Mellemøsten - analytiske perspektiver på Shia/Sunni-debatten før og efter de arabiske revolter

11:50-12:50. Frokost

12:50-14:10. Political Order, Political Decay and Political Instability in the Middle East

v. Francis Fukuyama

Selvom at Francis Fukuyama herhjemme utvivlsomt er bedst kendt for "The End of History and the Last Man", så har han gennem tiderne udgivet mange andre spændende bidrag; senest "Identity — The Demand for Dignity and the Politics of Resentment". Fukuyama har herigennem ikke blot haft en betydning i en akademisk kontekst, men vurderes også af "policymakers" som en af de mest indflydelsesrige forskere af international politik. I dette oplæg tager Fukuyama afsæt i sit imponerende værk fra 2014 - "Political Order and Political Decay: From the Industrial Revolution to the Present Day" – og giver herigennem en forklaring af den politiske ustabilitet i Mellemøsten.

14:10-14:30. Kaffepause

14:30:16:00. Mellemøstens betydning for verden

v. ordstyrer Clement Kjersgaard og med deltagelse af Uffe Ellemann-Jensen, Mogens Lykketoft, Per Stig Møller og Villy Søvndal

Igen og igen drages verdens opmærksomhed i retning af Mellemøsten: Kuwait, Israel-Palæstina, Irak, Det Arabiske Forår, Iran, Libyen og Syrien er blot nogle af de nøgleord, der på hver deres måde har været med til at definere Mellemøsten i verden over de sidste 30 år. Under ledelse af Clement B. Kjersgaard beder vi her Uffe Ellemann-Jensen, Mogens Lykketoft, Per Stig Møller og Villy Søvndal om at se tilbage og om at se frem i forhold til Mellemøstens betydning for international politik og dansk udenrigspolitik.

16:00-16:20. Kaffepause

16:20-17:10. Hvorfor er der altid krig i Mellemøsten?

v. Peter Viggo Jakobsen

Der er tre ting, man kan taget for givet her i livet. De første to er død og skat. Den tredje er krig i Mellemøsten. Mellemøsten er den mest krigsplagede region i verden, og det har den været siden starten af 1900-tallet. Dette oplæg forklarer årsagerne til de mange krige, hvordan de har ændret karakter undervejs, og hvad det er for kræfter, der nærer krigen i regionen i dag. Endelig ser oplægget på mulighederne for at ændre tingene i en mere positiv retning fremover og på de konsekvenser, som krigen har for Europa og Danmark.

17:10-17:30. Kaffepause

17:30-18:15. Adam Holm i samtale med tidl. ambassadør Ole Wøhlers Olsen om borgerkrigen i Syrien og fremtiden for landet og regionen

På hver deres måde har journalist og ph.d. i moderne historie, Adam Holm og tidligere ambassadør for Saudi Arabien (1987-1994), Syrien (1999-2005) og Algeriet (2006-2010) Ole Wøhlers Olsen et fuldstændigt unikt indblik i Mellemøsten og Syrien. Ole Wøhlers Olsen har i årtier været i midten af mellemøstligt diplomati og blev i 2003 guvernør for Basra-provinsen. Adam Holm har gentagne gange besøgt Damaskus under borgerkrigen og bl.a. undersøgt den opbakning, som Assad-regimet stadig nyder i dele af landet. Hver for sig – og til sammen – har de et unikt indblik i de liv, der leves i landet og den udvikling, som Syrien har gennemgået.

18:15-20:15. Aftensmad & Fagkonsulenter

18:20-19:05: Bent Fischer-Nielsen om samfundsfag (Festsalen)

18:20-19:05: Christian Vollmond om religion (kantine 3)

19:25-20:10: Christian Vollmond om historie (Festsalen)

20:15-21:00 Outdansk mig

v. Omar Marzouk

Med afsæt i egyptiske rødder og en opvækst i kiosken 'Sem-Sem' på Israels Plads så har Omar Marzouk markeret sig som mere end blot stand-up komiker. Han har således indenfor de senere år også været en aktiv stemme i den politiske debat om danskhed. Overskriften er "Outdansk mig" og Omar Marzouk gør selv opmærksom på dét, der sikkert vil skære mange gymnasielærere i øjnene; nemlig at "outdansk" ikke er et ord. Ikke desto mindre er det afsættet for, at Omar Marzouk her fortæller om synet på arabere og om, hvad der sker, når mennesker i et samfund taber tolerancen til hinanden. Dette utvivlsomt med kant og mening, men også med et glimt i øjet, der sikrer at en lang dag rundes sikkert af.

10:10-10:55. Parallelsession 1

Den mellemøstlige stat i regional og international politik

v. Lars Erslev Andersen

Staterne i Mellemøsten er vidt forskellige; fra de folkerige men fattige, resourcesvage og populistiske stater i Levanten til de rige autoritære stater med små befolkninger på Den Arabiske Halvø. De er alle præget af stor magtkoncentration om små eliter og kolossal ulighed. I forelæsningen vil vi navnlig fokusere på to stater, nemlig Saudi-Arabien, som i disse år gennemgår en dramatisk forandring og Libanon, der trods sit patchwork af forskellige religiøse grupperinger, store antal flygtninge og placering i centrum af de mellemøstlige konflikter, er overraskende stabil. Ved at fokusere på Libanon og Saudi-Arabien kan vi samtidig berøre de store konflikter mellem Iran og Saudi-Arabien (sunni - shia), Syrienkrigen samt den ukuelige jihadisme, som vedbliver at komplicere konflikterne.

Voldelig ekstremisme: Rekruttering af unge

v. Anja Dalgaard-Nielsen

Du støder på fænomenet i medierne. Dine elever støder på det i medierne. Måske har du også mødt det på de sociale medier eller i klasseværelset i form af elever, der flirter med militante ideer eller netværk. Oplægget ser nærmere på den militante islamisme og andre voldelige ekstremismers fortælling om verden. Vi spørger, hvad det er, der kan gøre den fortælling så besnærende for nogen. Vi skal også se på svaghederne og sprækkerne i fortællingen. Det er vigtig viden, hvis du vil være med til at forebygge. Eller hvis du blot vil sikre dig, at du kommunikerer på en måde, der ikke spiller med på militante gruppers snak om krig og på deres stærkt dualistiske verdenssyn.

Mellemøsten og autokraternes globale ekspansion

v. Rasmus Alenius Boserup

De sidste ti år har autokratierne ekspanderet globalt. Over hele verden er eksisterende autokratier blevet hærdede oftere end de er blevet reformeret, og en række demokratiske systemer har indoptaget illiberale ledelsesformer og normer. Samtidig er globale og regional autoritære magter blevet mere aktive i international politik med alt fra stedfortræderkrige og efterretningsoperationer til proaktive diplomatiske og økonomiske indsatser. Mellemøsten og Nordafrika har været en central brik i denne nyeste udvikling: Regionen har været objekt for globale autoritære magter som Rusland og Kinas forøgede aktivitet. Regionen rummer selv en række rivaliserende autokratier som Iran og Saudi Arabien der har forøget deres aktivitet. Og i tiden efter opstandene i 2011 har regionen oplevet en forråelse af den autokratiske styreform en række steder som f.eks. Egypten og Syrien. Foredraget sætter denne mellemøstlige og nordafrikanske udvikling sammen med de bredere internationale tendenser.

Hvad er Sharia?

v. Jakob Skovgaard-Petersen

Politikere og medier taler om Sharia, men ved de, hvad det er? Det er der ikke så meget, der tyder på. De synes at mene, at det er den lov, som er praktiseret i den muslimske verden, men det er årtier eller århundreder siden, at den klassiske islamiske jura var den lov, man studerede og applicerede. I det 19. århundrede kom den territoriale stat med et centraliseret retssystem, der enten var helt overtaget fra kolonimagterne eller omskabte den klassiske jura til et helt nyt system, inddelt i de europæiske retsområder og udpindet i paragraffer og artikler. Foredraget gennemgår, hvad den klassiske islamiske jura var, forskellen mellem sharia og fiqh, og de moderniseringer af systemet, som gjorde det ukendeligt. Endelig gennemgår det islamisk juras status i dag i forskellige udvalgte lande.

11:05-11:50. Parallelsession 2

En personlig beretning fra krigen i Afghanistan”

v. Simi Jan

Gennem sine møder med almindelige afghanere fortæller Simi Jan om den glemte krig, der har kostet rekordmange civile livet i år. Og hvor håbet om en lysere fremtid er ved at fordufte for mange afghanere i det krigshærgede land. Simi Jan har dækket krigen i Afghanistan på tæt hold de sidste ti år, hvor hun også har boet der. Og med baggrund heri giver hun nu et personligt indblik i en fjern krig, hvor i morgen ikke er en garanti.

EU's flygtningedilemmaer

v. Marlene Wind

Ingen tvivl om, at flygtningestrømmen fra Syrien og Nordafrika har været en af de største udfordringer for EU-samarbejdet, men spørgsmålet er hvorfor? Målt i antal burde en million ud af en halv milliard europæere ikke udgøre en uoverkommelig opgave. Alligevel udviklede tilstrømningen sig til at være en af fællesskabets allerstørste kriser, der ikke blot har væltet regeringer i flere europæiske lande, ført til vækst i højrepopulistiske bevægelser og partier, men også fået mainstream partier til at foreslå løsninger på krisen, der for blot få år siden næppe ville have været tænkelige. Dette oplæg ser på baggrunden for EU's reaktion i 2015-17/18, problemerne med Dublin- og Schengenreglerne, EU's omfordelingsproblemer, EU's nye politik-forslag på asyl og flygtningeområdet og endelig på, at det europæiske kontinent i de kommende årtier vil få brug for arbejdskraft udefra.

Jerusalem på korsfarertiden - her og der og overalt

v. Kurt Villads Jensen

Jerusalem! Her byggede Salomon sit tempel, Jesus blev korsfæstet og genopstod, Muhammad red gennem de syv himle til Guds trone. Jerusalem var fokuspunktet for middelalderens vesteuropæere, for deres bønner og længsel efter fred med Gud. I 1099 førte det til de første korsfareres ekstremt blodige erobring af den hellige by, men også til en storstilet eksport af Jerusalem tilbage til Vesteuropa i form af relikvier og små sten. Jerusalem var overalt. Hvorfor var det så vigtigt i middelalderen at kontrollere det fysiske rum og sikre, at den hellige grav var velforvaret? Hvor store er de teologisk strukturelle ligheder mellem jødedom, kristendom og islam, og hvorfor skulle de kæmpe om det samme land?

Sekterisk politik i et nyt Mellemøsten - analytiske perspektiver på Shia/Sunni-debatten før og efter de arabiske revolter

v. Morten Valbjørn

I hvilken grad, hvorfor og hvordan giver det mening at tale om et 'nyt sekterisk Mellemøsten'? Dette spørgsmål vil her blive adresseret ved bl.a. at diskutere i) hvad sekterisk politik egentlig er, og hvorfor det kan være nyttigt at sondre mellem forskellige former for sekterisme, ii) hvor 'ny' den 'nye sekterisme' egentlig er og hvor den især manifesterer sig, iii) hvordan man kan forklare frem/genkomsten af sekterisk politik i et 'nyt Mellemøsten', og endeligt iv) hvilke implikationer dette har for forskellige aspekter af mellemøstlig politik vedrørende demokratisering/autoritære regimer, regional konflikt/samarbejde og islamisme.